

**Oponentský posudok diplomovej práce Patrika Ölveckého,
vypracovanej na Fakulte architektury ČVUT v Prahe**

Koncepcia rozvoja bratislavských brehov

Splnenie cieľov, stanovených zadaním práce

Cieľom diplomovej práce bolo vytvoriť súvislý koncepčný dokument, zameraný na predefinovanie jednotlivých úsekov nábrežia rieky Dunaj v hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave a v jej bezprostrednom okolí. Riešenie malo byť založené na hodnotovom posúdení veľtoku a jeho významu pre jednotlivé časti mesta v zázemí rieky a jeho cieľom bude prepojiť priestor rieky s okolitými mestskými časťami a tým integrovať rieku do jednotlivých príľahlých štruktúr a priestorov Bratislavy.

Na základe poznatkov a analýz spracovaných v diplomovom seminári definoval autor pozdĺž Dunaja charakteristické priestory a pre dve vybrané lokality vypracoval urbanistickú, resp. krajinársku koncepciu, ktorú dokumentoval aj v detaile.

Autor práce vychádzal pri napĺňaní cieľov svojej práce z logickej štruktúry, ktorá pozostáva z nasledovných častí:

- **Analytická časť** (historické aspekty, prvky analýzy, zhodnotenie v kontexte riešeného územia)
- **Úvahy** (časť s analytickými tézami)
- **Rozbory prístupu** (nosné tematické oblasti: krajinné typy, lokality, vodný režim, ekologický prístup, funkčný raster)
- **Detailné návrhy** (Lokality okolo Dunaja; špecificky prístav a lokalita v Petržalke v okolí bývalého Lida)

Obsahová kvalita

Autor sa pozrel na problematiku riešenia bratislavských nábreží komplexne a pri napĺňaní zadania vychádzal zo stanovenej štruktúry. V mapujúcej a analytickej časti preukázal silný záujem o riešenie problematiku, pomenoval mnohé aspekty náročnej problematiky a priniesol množstvo jednotlivých informácií a poznatkov, ktoré vytvorili vedomostnú bázu, cez ktorú pristúpil k riešenej téme.

V niektorých oblastiach však ostal na úrovni popisu problematiky, mapovanie nebolo komplexné a systémové, veci a javy pomenúval skôr jednotlivito a nevenoval sa do hĺbky identifikácii integrujúcich tém a trendov, ktoré by umožnili dôkladnejší analytický pohľad a pomenovanie implikácií - čo zo zistení pre riešenie vyplýva.

Pohľad autora na historické aspekty prináša zaujímavú mozaiku, kde pomenúva rôznorodé oblasti - významné stavby, reguláciu Dunaja a nábreží, rekreačné funkcie, ale už nepomenúva, ako sa menilo nazeranie na využitie Dunaja (od ekonomického a hospodárskeho až po rekreačné), aké funkcie sa posilňujú a rozvíjajú s novšou históriou, či je to v súlade či v rozpore s trendmi v iných krajinách a ako do procesu rehabilitácie či exploatácie nábreží vstupujú rôzni aktéri. V časti "Historické vrstvy" by

bolo zaujímavé pozrieť sa na ne z pohľadu ďalších parametrov, napríklad z pohľadu dôležitých aktérov (stakeholderov); ako títo aktéri zastupujú verejné, skupinové či individuálne záujmy a aký majú tieto záujmy priestorový priemet.

V časti "Aktivity v priestore okolo Dunaja" sa autor pozerá na aktivity a prisudzuje im rôzny význam (od celomestského cez regionálny až po celonárodný). Ak by sa na aktivity pozrel aj z hľadiska funkčnej náplne, možno by sa objavila aj vrstva aktivít komunitného charakteru (ktoré majú v Bratislave silné priestorové a rozvojové zakotvenie, napr. známa Cyklokuchyňa, alebo kluby a spolky Asociácie vodáckych športov), ktorej zmapovanie by pomohlo identifikovať východiská pre viaceré rozvojové aktivity s udržateľným rozmerom.

Autor vo svojich "Úvahách" pri tvorbe koncepcie rozvoja bratislavských brehov vychádza z "trojitej" roly rieky - vníma Dunaj ako tvorcu hodnôt, ako lákadlo pre ľudí a ako dejisko procesov. Takéto členenie pomáha štruktúrovanejšiemu uchopeniu riešenej problematiky a jasnejšiemu zacieleniu v koncepcnej časti, aj keď by stálo za to preskúmať tieto "roly" ešte hlbšie a identifikovať ich jasnejšie.

V koncepcnej časti práce na základe téz z úvah pozrel na smerovanie koncepcie, ktoré premietol do návrhu riešení na skvalitnenie jednotlivých lokalít. V časti "Rozbory prístupu" pomenoval faktory, cez ktoré riešenia skúmal (krajinný typ územia, zadefinovanie lokalít z hľadiska integrácie s riekou, vodný režim, ekologický prístup, funkčný raster).

V časti "Detailné návrhy" sa autor pomocou jasne nastavenej štruktúry pozerá na to, aký je v skúmaných lokalitách stav, aké ciele majú návrhy dosiahnuť a pomocou akých aktivít možno víziu naplniť. Navrhované opatrenia prinášajú rôzny dopad a znamenajú rôznu náročnosť - bolo by zaujímavé pozrieť sa na ne z hľadiska strategického významu i realizovateľnosti.

V náväznosti na túto časť autor podrobnejšie rozpracoval dve lokality - prístav a pravé nábregie. Silným momentom oboch riešení je práca s verejnými priestormi, ktoré lokality zatriktívňujú a na pravej strane Dunaja obnovujú pamäť miesta (odkaz na historické Lido).

Grafická kvalita

Grafické spracovanie je na dobrej úrovni, práca má zrozumiteľnú, prehľadnú a jednotnú grafickú úpravu, s ľahkým a príjemným dizajnom, ktorý uľahčuje orientácie v materiáli.

Celkové hodnotenie

Výsledný návrh považujem za dokument, ktorý so zaujatím spracúva a ponúka víziu rozvoja bratislavských nábregí, ktorá vychádza z pomenovaných súvislostí. Hlbšia analýza a intenzívnejšie skúmanie logiky predošlého rozvoja, ako aj reagovanie na súčasné výzvy a inšpirácie z iných miest na Dunaji či pri iných veľkých európskych riekach by mohli priniesť ešte vyššiu kvalitu riešenia.

Podľa môjho názoru bolo zadanie splnené, odovzdaný diplomový projekt je rozpracovaný na dobrej úrovni, ale väčšia hĺbka analytickej časti by priniesla aj kvalitnejšie výstupy v návrhovej časti. Chcem však zdôrazniť, že moje pripomienky sa týkajú viac metodiky spracovania, než samotných obsahových návrhov.

Pre celkové hodnotenie diplomovej práce odporúčam B (veľmi dobre).

Otázky na autora pre jeho obhajobu práce:

1. Privatizácia niektorých častí nábreží znamená napĺňanie zámerov investorov bez premietnutia verejného záujmu do rozvojových oblastí. Môžeme tak usudzovať na základe realizovaných i plánovaných intervencií (výstavba Riverparku, zbúranie PKO, zužovanie a semiprivatizácia promenády). Odporúčam zmapovať vlastnícke vzťahy v území, ktoré môžu byť ako podporným, tak limitujúcim faktorom rozvoja.
2. Aké strategické, koncepčné dokumenty, týkajúce sa nábreží by ste odporúčali mestu rozpracovať a v akých krokoch?
3. Aké rôzne kategórie opatrení vidíte, ktoré z nich sú najdlhodobejšie a ktoré by sa dali realizovať ako "quick wins" (rýchle, viditeľné a nenáročné opatrenia)?

V Bratislave, 9.6.2019, Ing. Arch. Zora Pauliniová

